

महालेखापाल यांच्या निरिक्षण
अहवालातील आक्षेप / परिच्छेदांवरील
कार्यवाहीसाठी विभागीय आयुक्त
स्तरावर कार्यशाळा (WORKSHOP)
आयोजित करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन,
वित्त विभाग,

परिपत्रक क्रमांक-भानिम-१०.०८ / प्र.क्र. ३२ / लोलेस
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
दिनांक : ३ मे, २००८.

प्रस्तावना :- लोकलेखा समितीच्या "पुणे" येथे आयोजित करण्यात आलेल्या सन २०००-०१ तसेच २००१-०२ च्या विनियोजन लेख्यावरील मंत्रालयीन सचिवांच्या साक्षीच्या वेळी समितीच्या प्रकर्षाने असे लक्षात आले की, भारताचे नियंत्रक व महालेखापरीक्षक यांचे अहवालावरील कार्यवाही करण्याच्या दृष्टीने अनुसरावयाच्या विहित कालमर्यादेबाबत बहुसंख्य कर्मचारी / अधिकारी अनभिज्ञ आहेत. परिणामी सदर अहवालांवरील कार्यवाहीची पूर्तता विहित मुदतीत होत नाही. परिणामी शासनाकडील स्पष्टीकरणात्मक ज्ञापने तयार करताना मोठ्या प्रमाणावर विलंब होतो. त्याचप्रमाणे विभागाकडून तयार करण्यात आलेली ज्ञापने नेमकी किंवा स्वयंस्पष्ट नसतात. त्यामुळे विभागीय सचिवांना समितीसमोर साक्षीच्या वेळी खुलासा करणे जिकीरीचे होते. ही बाब विचारात घेऊन शासनाच्या वित्त विभागाने याबाबत पुढाकार घेऊन सर्व प्रशासकीय विभागातील अधिकारी / कर्मचाऱ्यांसाठी या विषयावर मार्गदर्शनपर कार्यशाळा (WORKSHOP) आयोजित करावी, अशी शिफारस मा. समितीप्रमुखांनी बैठकीच्या वेळी केली. त्या अनुषंगाने मंत्रालयीन अधिकारी / कर्मचाऱ्यासाठी १ फेब्रुवारी, २००८ रोजी एक कार्यशाळा आयोजित करण्यात आली होती. त्यासाठी महालेखापाल यांच्या कार्यालयातील वरीष्ठ अधिकारी तसेच लोकलेखा समिती व वित्त विभागातील वरीष्ठ अधिकाऱ्यांना मार्गदर्शन करण्यासाठी पाचारण करण्यात आले होते.

परिपत्रक

ही बाब विचारात घेऊन शासनस्तरावरून आता असे निर्देशित करण्यात येते की, महालेखापरीक्षकांच्या अहवालावरील मुद्देसूद व नेमकी तपशीलवार माहिती क्षेत्रिय कार्यालयाकडून वेळेवर प्राप्त होत नाहीत. त्यामुळे शासनाकडील स्पष्टीकरणात्मक ज्ञापने लोकलेखा समितीकडे पाठविण्यास विलंब होतो. किंबहुना, याबाबत क्षेत्रिय कार्यालयातील कर्मचारी अनभिज्ञ असतात. यास्तव विभागीय स्तरावर अशा प्रकरणात घ्यावयाच्या दक्षतेबाबत महत्त्व विशद करण्यासाठी कार्यशाळांचे (WORKSHOP) आयोजन केल्यास महालेखापालाच्या परिच्छेदांवर क्षेत्रिय कार्यालयाच्या स्तरावर तातडीने कार्यवाही होवून त्यांचा निषटारा होण्यास गती येईल.

२. यास्तव, महालेखापरीक्षकांच्या अहवालांमध्ये परिच्छेद अंतर्भुत झाल्यानंतर त्यावर स्पष्टीकरणात्मक ज्ञापने तयार करण्याबाबत सर्व संबंधित कर्मचाऱ्यांना मार्गदर्शन होणे आवश्यक आहेच, परंतु हे आक्षेप महालेखापरीक्षकांच्या अहवालांमध्ये येण्याआधीच त्यांचे निराकरण लेखापरीक्षणाच्या वेळेस झाल्यास संबंधित विभागाच्या सचिवांना लोकलेखा समितीपुढे वारंवार साक्षीसाठी येण्याची वेळ येणार नाही. ही बाब विचारात घेता, यासाठी

विभागीय आयुक्तांच्या स्तरावर वरील विषयासंदर्भात मार्गदर्शनपर कार्यशाळा आयोजित केल्यास त्यांचा फायदा विविध विभागातील क्षेत्रीय कार्यालयातील अधिकारी / कर्मचारी यांना होईल. तसेच महालेखापाल कार्यालयाकडून लेखापरिक्षणाच्या वेळी काढलेल्या परिच्छेदांना सत्वर उत्तर दिल्यास, त्या परिच्छेदांचा तात्काळ निपटारा होईल. किंबहुना अशा प्रलंबित परिच्छेदाची / आक्षेपांची संख्या न वाढता, कमी होण्यास मदत होईल.

3 यासंदर्भात, वित्त विभागाकडे उपलब्ध असलेल्या माहितीनुसार महालेखापाल / महालेखापरिक्षक यांचे सन २००६-२००७ या वर्षाच्या अहवालातील सुमारे ३८३०० परिच्छेद प्रलंबित असल्याचे दिसून येते. त्यापैकी महसूल व वन विभागाचे १२१२८ व ग्राम विकास विभागाचे ८४०७ असे एकूण २०५३५ परिच्छेद प्रलंबित आहेत. म्हणजेच या दोन्ही विभागाकडे ५० टक्केपेक्षा अधिक परिच्छेद प्रलंबित आहेत. ही बाब विचारात घेऊन भारताचे नियंत्रक व महालेखापरिक्षक यांचे उक्त अहवालातील परिच्छेद व लोकलेखा समितीच्या शिफारशीच्या अनुषंगाने कार्यवाहीवजा टिपण्यावर तात्काळ कार्यवाही होण्यासाठी व त्या अनुषंगाने मार्गदर्शनपर कार्यशाळेचे (WORKSHOP) आयोजन विभागीय आयुक्तांच्या स्तरावर करण्यात यावे. या कार्यशाळेच्या आयोजनाची व विभागातील अधिकारी / कर्मचारी यांना प्रशिक्षण मिळेल याची व्यवस्था करण्याची संपूर्ण जबाबदारी विभागीय आयुक्त यांचेवर सोपविण्यात येत आहे. सदर विभागवार कार्यशाळांच्या आयोजनाबाबतचा सविस्तर तपशीलवार कार्यक्रम महालेखापाल कार्यालय तसेच लोकलेखा समितीच्या अधिका-यांशी समन्वय झाल्यानंतर वित्त विभागाकडून यथावकाश कळविण्यात येईल.

4 सदर परिपत्रक ग्रामविकास विभाग व महसूल व वन विभागाच्या सहमतीने निर्गमित करण्यात येत आहे.

5 सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या वेबसाईटवर उपलब्ध करण्यात आले असून त्याचा संगणक सांकेतांक २००८०५०३१०४७५९००१ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने.

(रा.गो.जाधव)

उप सचिव, वित्त विभाग.

प्रत

१. सर्व सचिव / प्रधान सचिव / अपर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
२. सर्व विभागीय आयुक्त,
३. सर्व जिल्हाधिकारी,
४. सर्व जिल्हा परिषदांचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी,
५. प्रधान महालेखापाल-१, महाराष्ट्र (लेखापरीक्षा) महर्षी कर्वे रोड, मुंबई-४०० ०२०,
६. महालेखापाल-१ / २, महाराष्ट्र (लेखा व अनुज्ञेयता) मुंबई / नागपूर,
७. महालेखापाल-२, महाराष्ट्र (लेखापरीक्षा) नागपूर,
८. विक्रीकर आयुक्त, माझगांव, मुंबई,
९. संचालक लेखा व कोषागारे, फ्री प्रेस जर्नल मार्ग, मुंबई,
१०. संचालक, विमा संचालनालय, म्हाडा संकुल, बान्द्रा, (पूर्व), मुंबई-५१,
१०. आयुक्त, अल्पबचत व राज्य लॉटरी संचालनालय, प्रशासकीय भवन, मुंबई,
११. नोंदणी महानिरिक्षक, महाराष्ट्र राज्य, पुणे,
१२. जमाबंदी आयुक्त व संचालक, भूमि अभिलेख महाराष्ट्र राज्य, पुणे,
१३. प्रधान मुख्य वन संरक्षक, महाराष्ट्र राज्य, नागपूर.